

Curtea Supremă de Justiție

DECIZIE

18 decembrie 2018

mun. Chișinău

Colegiul penal lărgit al Curții Supreme de Justiție în componența:

Președinte – Vladimir Timofti

Judecători – Anatolie Țurcan, Nadejda Toma, Elena Cobzac și Victor Boico,

judecând, fără citarea părților, recursul ordinar declarat de procurorul în Procuratura de circumscripție Chișinău, Devder Djulieta, prin care se solicită casarea deciziei Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 08 decembrie 2017, în cauza penală în privința lui

Roșca Victor xxxxx, născut la xxxxx, originar și domiciliat în xxxxx,

Puiu Ștefan xxxxx, născut la xxxxx, originar și domiciliat în xxxxx,

Sofronivici Ștefan xxxxx, născut la xxxxx, originar din xxxxx, domiciliat în xxxxx,

Florea Dumitru xxxxx, născut la xxxxx, originar și domiciliat în xxxxx,

Vasilachi Vasile xxxxx, născut la xxxxx, originar din xxxxx, domiciliat în xxxxx,

Godonoga Alexandru xxxxx, născut la xxxxx, originar din xxxxx, domiciliat în xxxxx,

Morgoci Victor xxxxx, născut la xxxxx, originar și domiciliat în xxxxx,

Marițoi Grigore xxxxx, născut la xxxxx, originar din xxxxx, domiciliat în xxxxx,

Cozma Tudor xxxxx, decedat la xxxxx,

Brăescu Valeriu xxxxx, născut la xxxxx, originar și domiciliat în xxxxx,

Marițoi Ivan xxxxx, născut la xxxxx, originar și domiciliat în xxxxx,

Carabut Petru xxxxx, născut la xxxxx, originar și domiciliat în xxxxx,

Pasat Tamara xxxxx, născută la xxxxx, originară și domiciliată în xxxxx,

Bendas Mihail xxxxx, născut la xxxxx, originar din r-nul xxxxx, domiciliat în xxxxx,

Cotorobai Serghei xxxxx, născut la xxxxx, originar și domiciliat în xxxxx,

Orlov Fiodor xxxxx, născut la xxxxx, originar și domiciliat în xxxxx,

Buburuz Alexandru xxxxx, născut la xxxxx, originar și domiciliat în xxxxx,

Arsenii Ion xxxxx, născut la xxxxx, originar din xxxxx, domiciliat în xxxxx,

Tănase Victor xxxxx, născut la xxxxx, originar și domiciliat în xxxxx,

Paladi Andrei xxxxx, născut la xxxxx, originar și domiciliat în xxxxx,

și

Cuțulab Victor xxxxx, născut la xxxxx, originar și domiciliat în xxxxx.

Termenul examinării cauzei:

Prima instanță: 05.01.2016 - 10.05.2016;

Instanța de apel: 31.05.2016 - 12.10.2016;

Instanța de recurs: 05.01.2017 - 14.03.2017;

Instanța de apel: 05.05.2017 - 08.12.2017;

Instanța de recurs: 28.02.2018 - 18.12.2018.

C O N S T A T Ă :

1. Prin sentința Judecătoriei Buiucani, mun. Chișinău din 10 mai 2016, Roșca Victor, Puiu Ștefan, Sofronovici Ștefan, Florea Dumitru, Vasilachi Vasile, Godonoga Alexandru, Morgoci Victor, Marițoi Grigore, Cozma Tudor, Brăescu Valeriu, Marițoi Ivan, Carabut Petru, Pasat Tamara, Bendas Mihail, Cotorobai Serghei, Orlov Fiodor, Buburuz Alexandru, Arsenii Ion, Tănase Victor, Paladi Andrei și Cuțulab Victor au

fost achitați de sub învinuirea de săvârșirea infracțiunii prevăzute de art.328 alin.(3) lit. b), d) Cod penal, din motiv că fapta nu întrunește elementele infracțiunii.

2. Potrivit sentinței, Roșca Victor, Puiu Ștefan, Sofronovici Ștefan, Florea Dumitru, Vasilachi Vasile, Godonoga Alexandru, Morgoci Victor, Marițoi Grigore, Cozma Tudor, Brăescu Valeriu, Marițoi Ivan, Carabut Petru, Pasat Tamara, Bendas Mihail, Cotorobai Serghei, Orlov Fiodor, Buburuz Alexandru, Arsenii Ion, Tănase Victor, Paladi Andrei și Cuțulab Victor, au fost învinuiți că, fiind consilieri locali în cadrul Consiliului local Durlești, mun. Chișinău, iar conform prevederilor art.123 alin.(3) Cod penal, persoane cu demnitate publică, cărora prin alegere și prin stipularea Legii nr.768 din 02 februarie 2000 privind statutul alesului local și a Legii nr.436 din 28 decembrie 2006 privind administrația publică locală, le-au fost acordate drepturi și obligații în vederea exercitării funcțiilor autorității publice, la ședința Consiliului local Durlești nr.6 din 30 mai 2012, contrar prevederilor art.10 alin.(1) și art.16 din Legea nr.768-XIV din 02 februarie 2000, privind statutul alesului local, care-i obligau să-și desfășoare activitatea pe baza respectării stricte a legilor, să fie demni de încrederea alegătorilor, să contribuie prin exemplu personal la consolidarea autorității administrației publice locale pe care o reprezintă, onorarea obligațiilor civice, asigurarea ordinii publice și la respectarea legislației, în limitele competenței sale, să contribuie la realizarea prevederilor legilor și ale altor acte normative, să protejeze dreptul la proprietatea privată, depășind în mod vădit limitele drepturilor și atribuțiilor acordate prin lege, acționând contrar prevederilor art.11 Cod funciar, potrivit cărora autoritățile administrației publice locale atribuie cetățenilor terenuri fără plată, eliberându-le titluri de proprietate familiilor nou formate sectoare de teren din rezerva intravilanului până la epuizarea acesteia, pentru construcția caselor de locuit, anexelor gospodărești și grădini: în orașe - de la 0,04 până la 0,07 hectare, în localități rurale - până la 0,12 hectare, iar atribuirea repetată în proprietate privată a terenurilor cetățenilor în scopurile indicate în alin.1, se efectuează contra plată prin vânzare la licitație, organizată de autoritatea administrației publice locale, contrar prevederilor pct.13 din Regulamentul cu privire la modul de acordare a încăperilor de locuit, aprobat prin Hotărârea sovietului miniștrilor a RSSM nr.405 din 25 noiembrie 1988, potrivit căreia, o condiție obligatorie pentru luarea la evidență a cetățenilor care au nevoie de îmbunătățirea condițiilor de locuit o constituie domicilierea permanentă în centrul populat respectiv cel puțin în decursul unui an și astfel, încălcând modul de administrare a bunurilor domeniului privat ale orașului, fapt prevăzut în art.14 alin.(2) lit. b) din Legea privind administrația publică locală, în mod vădit ilegal, fără să fie incluși în Lista cetățenilor luați la evidență celor care au nevoie de îmbunătățirea condițiilor de locuit, intenționat au votat și emis:

- decizia nr.6.17.1, prin care au atribuit lot de teren lui Bucur Natalia, deși ultima conform extrasului din Registrul bunurilor imobile, deține bunuri imobile în proprietate, și anume apartamentele xxxxx cu nr. cadastrale xxxxx și xxxxx;

- decizia nr.6.17.2, prin care au atribuit lot de teren lui Gîndea Nadejda, cu toate că ultima, potrivit certificatului de căsătorie nr.xxxxx din 06.09.2008, a înregistrat căsătoria cu Gîndea Oleg la OSC Ialoveni, astfel neavând înregistrată căsătoria în or. Durlești, totodată potrivit extrasului din Registrul bunurilor imobile, deține în proprietate apartamentul xxxxx, cu nr. cadastral xxxxx, iar soțul acesteia deține în proprietate privată bunurile imobile cu nr. cadastrale xxxxx, xxxxx, xxxxx și xxxxx;

- decizia nr.6.17.4, prin care au atribuit lot de teren lui Țușca Veronica, care conform informației din Registrul de Stat de evidență a populației, nu este căsătorită, adică nu a constituit o familie nou formată în sensul art.11 Cod funciar;

- decizia nr.6.17.5, prin care au atribuit lot de teren lui Breabin Iurie care, potrivit certificatului de căsătorie nr.xxxxx din 29.10.2005, a înregistrat căsătoria cu Ivascenco Adriana la OSC sect. Centru, mun. Chișinău, astfel neavând înregistrată căsătoria în or. Durlești, și care nu a prezentat confirmarea lipsei în proprietate a unor bunuri imobile de către soția acestuia Ivascenco Adriana;

- decizia nr.6.17.6, prin care au atribuit lot de teren lui Gafton Vera, deși potrivit extrasului din registrul documentelor de intrare a Primăriei or. Durlești, nu a depus careva cereri referitoare la atribuirea unui lot de teren, totodată potrivit certificatului de căsătorie nr.xxxxx din 24.09.2010, a înregistrat căsătoria cu Gafton Andrei la OSC sect. Centru, mun. Chișinău, astfel neavând înregistrată căsătoria în or. Durlești;

- decizia nr.6.17.7, prin care au atribuit lot de teren lui Cerevații Ion, cu toate că ultimul, potrivit extrasului din Registrul bunurilor imobile, deține în proprietate apartamentul xxxxx, cu nr. cadastral xxxxx, iar soția acestuia Adam Aliona, potrivit extrasului din Registrul bunurilor imobile, deține în proprietate apartamentul xxxxx cu nr. cadastral xxxxx;

- decizia nr.6.17.12, prin care au atribuit lot de teren lui Genunchi Elena, însă ultima a depus, potrivit extrasului din registrul de evidență a documentelor de intrare a Primăriei or. Durlești, cu nr.446/12 din 23.05.2012, o cerere de atribuire a unui lot de pământ pentru fiul său Genunchi Octavian, or, Genunchi Elena nu întrunește condițiile prevăzute de art.11 Cod funciar, ca familie nou formată;

- decizia nr.6.17.16, prin care au atribuit lot de teren lui Coman Ion, deși ultimul, potrivit certificatului de căsătorie nr.xxxxx, a înregistrat căsătoria cu Percenidi Argentina la Primăria or. Durlești la 23.05.1997, astfel, având peste 14 ani de căsătorie, nu poate fi considerată o familie nou formată, iar potrivit extrasului din Registrul bunurilor imobile, deține în proprietate imobilul din xxxxx, cu nr. cadastral xxxxx;

- decizia nr.6.17.17, prin care au atribuit lot de teren lui Banaga Sergiu, necătfînd la faptul că acesta, potrivit certificatului de divorț nr.xxxxx din 24 iunie 2011, a divorțat de soția sa Gaipov Galina, la 08 iulie 2005, astfel nu constituie o familie nou formată, neavând înregistrată căsătoria în or. Durlești.

Prin deciziile emise, contrar prevederilor Regulamentului privind licitațiile cu strigare aprobat prin Hotărârea Guvernului nr.1056 din 12.11.1997, care obligă organele administrației publice locale să înstrăineze patrimoniul din domeniul privat prin licitații publice, prin exercitarea necorespunzătoare a atribuțiilor de serviciu, inculpații au atribuit la 9 persoane, care nu cad sub incidența art.11 Cod funciar, terenuri pentru construcții, încălcând consecutivitatea rândului de atribuire a terenurilor pentru construcții, conform listelor de atribuire a terenurilor, pe o suprafață de 0,4686 ha în sumă totală de 1 042 550 lei, fapt ce le-a acordat ultimilor posibilitatea de a dobândi dreptul de proprietate asupra terenurilor care aparțin administrației publice locale.

Astfel, ca urmare a acțiunilor ilegale, ca consilieri a or. Durlești, mun. Chișinău, Roșca Victor împreună cu consilierii Marițoi Ivan, Cotorobai Serghei, Orlov Fiodor, Paladi Andrei, Sofronovici Ștefan, Vasilachi Vasile, Arsenii Ion, Godonoga

Alexandru, Buburuz Alexandru, Marițoi Grigore, Cozma Tudor, Pasat Tamara, Tănase Victor, Cuțulab Victor, Florea Dumitru, Puiu Ștefan, Brăescu Valeriu, Bendas Mihail, Morgoci Victor și Carabut Petru au atribuit ilegal, în proprietatea altor persoane, terenuri pentru construcție cu suprafața de 0,4686 ha în valoare de 1 042 550 lei, care se aflau în proprietatea administrației publice locale, cauzând, în așa mod, daune în proporții deosebit de mari intereselor publice, provocând urmări grave, manifestate prin neîncasarea sumei de 1 042 550 lei, în bugetul Primăriei Durlești, mun. Chișinău.

3. Procurorul a contestat cu apel sentința solicitând casarea acesteia și pronunțarea unei noi hotărâri potrivit modului stabilit pentru prima instanță, prin care inculpații să fie recunoscuți vinovați și condamnați în baza art.328 alin.(3) lit. b), d) Cod penal, la câte 7 ani închisoare fiecare, cu executarea în penitenciar de tip semiînchis, cu privarea de dreptul de a ocupa funcții publice pe termen de 10 ani.

În motivarea cerințelor sale a invocat că, prima instanță incorect a ajuns la concluzia de achitare a inculpaților, din motiv că aceștia nu sunt subiecți ai infracțiunii incriminate, deoarece, într-adevăr prin Legea din 20 decembrie 2013 în dispozițiile art.123 alin.(3) Cod penal, au fost operate modificări și a fost exclusă mențiunea cu privire la consilierii locali și deputatul în adunarea populară Găgăuzia, dar totodată acesta urmează a fi considerat ca persoana publică, în categoria cărora intră și consilierii locali, iar concluziile date reies și din practica judiciară a Curții Supreme de Justiție (hotărârea nr.1ra-641/2014 din 06 mai 2014), unde instanța a reținut că consilierul local urmează a fi identificat drept „persoană publică”, adică subiect al infracțiunii prevăzute de art.328 Cod penal.

Prima instanță incorect a dispus achitarea inculpaților și din motivul că consilierii nu au săvârșit acțiuni care depășesc în mod vădit limitele, drepturile și atribuțiile acordate prin lege, or, drepturile și atribuțiile acordate consilierului local sunt strict reglementate prin Legea nr.436 din 28 decembrie 2006 privind administrația publică locală și Legea nr.768 din 02 februarie 2000 privind statutul alesului local, iar prin acțiunile lor, contrar prevederilor art.11 Cod funciar, au adoptat nouă decizii cu privire la alocarea terenurilor, pe când persoanele nominalizate nu au întrunit condițiile necesare pentru atribuire, iar unele din deciziile adoptate de către consilierii locali au fost declarate ilegale și anulate prin hotărârile judecătorești, iar altele au fost notificate de către Oficiul teritorial al Cancelariei de stat, fiind anulate de organul emitent.

La fel, instanța nu a reținut nici faptul că intenția inculpaților de a abuza de serviciu se confirmă și prin faptul că Oficiul teritorial al Cancelariei de Stat a notificat Consiliul orășenesc Durlești cu privire la ilegalitatea deciziilor adoptate, dar ultimul a refuzat solicitarea OTCS de a abroga deciziile anterior adoptate, din care motiv acestea au fost contestate în instanța de judecată.

A mai indicat apelantul că, neîntemeiată este și concluzia instanței precum că, în acțiunile consilierilor locali la momentul exprimării votului în ședința Consiliului nr.6 din 30 mai 2012, nu se regăsesc careva depășiri în mod vădit a limitelor ce țin de „drepturile și atribuțiile acordate prin Lege”, or, potrivit prevederilor art.10 alin.(1) și art.16 din Legea nr.768-XIV din 02 februarie 2000 privind statutul alesului local, consilierul local este obligat să-și desfășoare activitatea pe baza respectării stricte a legilor, să asigure respectarea legislației, în limitele competenței sale, să contribuie la realizarea prevederilor legilor și ale altor acte normative, să protejeze dreptul la

proprietatea privată, astfel că abuzul de putere s-a manifestat prin încălcarea modului de administrare a bunurilor din domeniul privat al orașului, fapt prevăzut de art.14 alin.(2) lit. b) din Legea privind administrația publică locală, fiindcă fără ca persoanele beneficiare să fie incluse în Lista cetățenilor luați la evidența celor care au nevoie de îmbunătățirea condițiilor de locuit, intenționat au votat și emis deciziile de atribuire a terenurilor.

Prima instanță incorect a stabilit că nu a fost dovedit că prin acțiunile inculpaților și anume - prin exprimarea votului, s-ar fi soldat urmări grave și s-au cauzat daune intereselor publice sau drepturilor și intereselor ocrotite prin lege ale persoanelor fizice ori juridice, deoarece deciziile consiliilor locale nu reprezintă acte de transmitere a terenurilor de pământ în proprietate altor persoane, or, acest fapt contravine prevederilor art.14 din Legea privind administrația publică locală, în care este stipulat că pe lângă alte atribuții a consilierului local, este și administrarea bunurilor domeniului public și a celui privat ale satului ori orașului, iar temeiul juridic de transmitere a dreptului de proprietate este decizia consiliului local, ce stă la baza emiterii titlului dreptului deținătorului de teren.

Constatarea instanței că nu au fost prezentate probe că bunurile litigioase au ieșit din proprietatea administrației publice locale Durlști, la fel este incorectă, întrucât dreptul de proprietate asupra terenurilor acordate, a fost înregistrat la Oficiul Cadastral Teritorial, în baza deciziilor ilegale și titlurilor de autentificare a dreptului deținătorului de teren, fapt confirmat prin informația prezentată de către Oficiul Cadastral Teritorial, Filiala nr.1, unde, în baza deciziilor ilegal emise de Consiliul orașenesc Durlști, au fost înregistrate bunurile imobile cu nr. cadastrale: xxxxx, pe numele lui Gîndea Nadejda; nr.xxxxx pe numele lui Gafton Vera; nr.xxxxx pe numele lui Cerevatî Ion; nr.xxxxx pe numele lui Banaga Sergiu, astfel ca urmare a acțiunilor ilegale ale consilierilor a fost atribuit ilegal, pentru construcție, în proprietatea altor persoane, teren cu suprafața totală de 0,4686 ha, în valoare totală de 1 042 550 lei, care se afla în proprietatea administrației publice locale, fiind cauzate, în așa mod, daune în proporții deosebit de mari intereselor publice, provocând urmări grave, manifestate prin neîncasarea sumei de 1 042 550 lei în bugetul Primăriei Durlști, mun. Chișinău.

Incorectă este și constatarea instanței care a făcut referire la art.9 din Legea nr.768 din 02 februarie 2000 privind statutul alesului local, că acesta nu poate fi supus persecuțiilor sau tras la răspundere contravențională sau penală pentru voturile sau opiniile politice exprimate în exercitarea mandatului, ignorându-se dispozițiile art.11 Cod funciar, art.art.20, 23 din Legea privind administrația publică locală.

Totodată, prima instanță incorect a concluzionat că de organizarea controlului administrativ al activității autorităților administrației publice locale este responsabilă Cancelaria de Stat sau oficiile sale teritoriale, conduse de reprezentanții Guvernului în teritoriu și că legiuitorul a prevăzut clar modalitatea și autoritatea controlului legalității deciziilor adoptate de consiliile locale și acestea nu pot fi verificate sub aspectul legii penale, deoarece conform informației Oficiului teritorial al Cancelariei de Stat, oficiul a notificat Consiliul orașenesc Durlști privind ilegalitatea deciziilor adoptate, însă Consiliul a refuzat de a abroga deciziile adoptate, acestea fiind contestate în instanța de judecată. Totodată, faptul verificării legalității și notificării de către Oficiul teritorial al Cancelariei de Stat, nu exclude în careva mod răspunderea penală a

consilierilor pentru adoptarea deciziilor vădit ilegale, unii aflându-se în conflict de interese, fapt constatat prin declarațiile unor martori beneficiari ai terenurilor atribuite, și anume Florea Marian care a declarat că toate chestiunile au fost soluționate de către tatăl lui care este consilier în orașul Durlești, Țurcan Denis, care a declarat că cererea care a scris-o a transmis-o unchiului său Buburuz Alexandru, împreună cu anexele, iar copia deciziei de atribuire a lotului de teren i-a fost adusă de către acesta, și altor martori, precum și declarațiilor inculpaților Buburuz Alexandru și Tănase Victor, care au confirmat că sunt rude sau prieteni cu careva din beneficiarii terenurilor.

4. Prin decizia Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 12 octombrie 2016, apelul declarat a fost respins, ca nefondat, cu menținerea sentinței.

În motivarea soluției sale, instanța de apel a indicat că, concluzia primei instanțe privind achitarea inculpaților de sub învinuirea de săvârșirea infracțiunii incriminate, este corectă.

5. *Procurorul*, invocând temeiul prevăzut de art.427 alin.(1) pct.6) Cod de procedură penală, a contestat cu recurs decizia, solicitând casarea acesteia cu dispunerea rejudecării cauzei în aceeași instanța de apel, invocând motive similare celor sin apel, subsidiar indicând că, instanța de apel a dat apreciere incorectă probelor administrate fără a se expune asupra tuturor motivelor invocate în apel.

6. Prin decizia Colegiului penal lărgit al Curții Supreme de Justiție din 14 martie 2017, a fost admis recursul, cătată total decizia și dispusă rejudecarea cauzei în aceeași instanță de apel, în alt complet de judecată.

În motivarea soluției sale, instanța de recurs a indicat că, instanța de apel, adoptând soluția de respingere a apelului s-a limitat la o motivare insuficientă a probatoriului administrat pe cauză și nu s-a pronunțat asupra tuturor motivelor invocate în apelul procurorului în susținerea cerințelor privind casarea hotărârii primei instanțe.

De asemenea, potrivit modificărilor operate la art.123 alin.(3) Cod penal prin Legea nr.318 din 20.12.2013, în vigoare din 24.01.2014 sintagma „consilier local” a fost exclusă, deci instanța de apel urma să verifice și să se expună explicit dacă inculpații sunt sau nu subiecți ai infracțiunii prevăzute de art.328 Cod penal în coraport cu prevederile art.123 Cod penal.

La fel, instanța de apel a făcut constatări contradictorii și nu a dat nici o apreciere faptului că la calificarea acțiunilor inculpaților în baza art.328 alin.(3) Cod penal, acestora li s-a imputat atât semnul calificativ prevăzut de alin.(1) - daune considerabile, cât și cel prevăzut de alin.(3) - soldat cu urmări grave, și nu s-a pronunțat asupra prezenței sau lipsei cauzării prin acțiunile inculpaților a daunelor în proporții considerabile intereselor publice sau drepturilor și intereselor ocrotite de lege ale persoanelor fizice sau juridice.

7. Prin decizia Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 08 decembrie 2017, apelul a respins ca nefondat, cu menținerea sentinței.

În motivarea soluției, instanța de apel a indicat că, prima instanță a stabilit corect circumstanțele de fapt și de drept și just a concluzionat că inculpații Roșca Victor, Puiu Ștefan, Sofronovici Ștefan, Florea Dumitru, Vasilachi Vasile, Godonoga Alexandru, Morgoci Victor, Marițoi Grigore, Cozma Tudor, Brăescu Valeriu, Marițoi Ivan, Carabut Petru, Pasat Tamara, Bendas Mihail, Cotorobai Serghei, Orlov Fiodor,

Buburuz Alexandru, Arsenii Ion, Tănase Victor, Paladi Andrei și Cuțulab Victor urmează a fi achitați de învinuirea de săvârșirea infracțiunii prevăzute de art.328 alin.(3) lit. b), d) Cod penal, din motiv că fapta acestora nu întrunește elementele infracțiunii, împrejurări ce au fost constatate din totalitatea de probe acumulate la cauza penală, fiind corect apreciate, cu respectarea prevederilor art.101 Cod de procedură penală.

Cu trimitere la prevederile art.123 alin.(3) Cod penal, instanța de apel a indicat că, consilierul local nu este numit prin Constituție, nu este numit de către Parlament, Președintele Republicii Moldova sau Guvern, iar modul de investire în această funcție este reglementat de Codul electoral și prin urmare, noțiunea de persoană cu demnitate publică nu se referă la consilierii din cadrul consiliului local.

La fel, în ceea ce privește elementul calificativ „săvârșirea unor acțiuni care depășesc în mod vădit limitele drepturilor și atribuțiilor acordate prin lege”, instanța de apel a reiterat că, drepturile și atribuțiile acordate consilierului local sunt strict reglementate de Legea nr.436 din 28 decembrie 2006 privind administrația publică locală și Legea nr.768 din 02 februarie 2000 privind statutul alesului local.

Totodată, reieșind din prevederile art.art.10 alin.(1), 16 al Legii nr.768-XIV din 02 februarie 2000 privind statutul alesului local și art.14 alin.(2) lit. b) al Legii privind administrația publică locală, instanța de apel a indicat că, prima instanță a conchis corect că în acțiunile consilierilor locali din cadrul Consiliului orașenesc Durlești, la momentul exprimării votului în ședința consiliului nr.6 din 30 mai 2012, nu se regăsesc depășiri ale limitelor drepturilor și atribuțiilor acordate acestora prin lege, or aceștia, votând în ședința din 30 mai 2012, au acționat în temeiul dreptului lor de administrare a bunurilor domeniului public și privat a orașului, precum și de a decide atribuirea terenurilor proprietate a orașului.

Ținând cont de faptul că în temeiul prevederilor art.14 alin.(2) lit. e) al Legii privind administrația publică locală, consiliul local decide atribuirea și propune schimbarea destinației terenurilor proprietate a orașului, fapt care demonstrează legitimitatea acțiunilor inculpaților legate de votul din ședința nr.6 din 30 mai 2012, rezultă că prima instanță a conchis corect că lipsesc și calificativele „urmările grave” și „daune în proporții considerabile intereselor publice sau drepturilor și intereselor ocrotite de lege ale persoanelor fizice sau juridice” în urma acțiunilor inculpaților, manifestate prin exprimarea votului.

Deciziile consiliilor locale nu reprezintă acte de transmitere a terenurilor de pământ în proprietate altor persoane, or conform prevederilor art.321 alin.(2) Cod civil, în cazul bunurilor imobile, dreptul de proprietate se dobândește la data înscrierii în registrul bunurilor imobile, cu excepțiile prevăzute de lege.

Astfel, cauzarea daunei se produce la trecerea în proprietate a terenurilor altor persoane prin eliberarea acestora a telurilor de autentificare și nu este posibilă interpretarea exprimării votului consilierilor locali în sensul cauzării unor urmări grave și a daunelor intereselor publice sau drepturilor și intereselor ocrotite de lege ale persoanelor fizice sau juridice.

La fel, instanța a reținut și faptul că, fiind audiați în instanța de apel, inculpații și-au menținut declarațiile date la etapa urmăririi penale și în ședința de judecată a primei instanțe, conform cărora, nu ține de competența lor și nu intră în atribuțiile acestora verificarea actelor înaintate de cetățeni, iar această atribuție ține de angajații

primăriei, care înregistrează cererile, le examinează, formulează și propun proiectele de decizii comisiilor de specialitate, primarul numind un raportor, care la rândul său raportează comisiilor de specialitate și ulterior consiliului proiectele de decizii, declarațiile cărora sunt confirmate de prevederile art.40 alin.(2) lit. a) din Legea privind administrația publică locală.

Totodată, organizarea controlului administrativ al activității autorităților administrației publice locale, inclusiv și controlul legalității deciziilor adoptate, este exercitat de Oficiul Teritorial al Cancelariei de Stat, iar în cazul în care autoritatea locală emitentă își menține poziția s-au nu a reexaminat actul contestat, este sesizată instanța de contencios administrativ, adică, litigiul propriu zis se soluționează în procedura contenciosului administrativ.

Conform informației Oficiului Teritorial al Cancelariei de Stat, Consiliul local Durlești a fost notificat cu privire la ilegalitatea deciziilor adoptate, menționate în actul de învinuire, fiind respinsă solicitarea abrogării acestora și, ulterior fiind sesizată în acest sens, instanța de contencios administrativ a emis hotărârile judecătorești privind declararea nulității deciziilor (f.d.2-46 vol. II).

Mai mult, reieșind din atribuțiile alesului local stipulate în Legea nr.768 din 02 februarie 2000 privind statutul alesului local și în Legea nr.436 din 28 decembrie 2006 privind administrația publică locală, rezultă că consilierul local nu are obligația de a verifica actele preparatorii (cereri, certificate, extrase, documente personale etc.), care au stat la baza adoptării deciziilor, astfel învinuirea este incompletă și nu demonstrează că inculpații cunoșteau sau trebuiau să cunoască despre neregulile depistate în actele înaintate administrației publice locale, care au constituit temei de adoptare a deciziilor în cauză.

În afară de aceasta, instanța de apel a reținut că, prin Hotărârea Curții Constituționale nr.22 din 27 iunie 2017 privind excepția de neconstituționalitate a unor prevederi ale art.328 alin.(1) din Codul penal, a fost declarat neconstituțional textul „intereselor publice sau” din alin.(1) al art.328 Cod penal, din care motiv a respins, ca neîntemeiate, argumentele invocate în cererea de apel în acest sens.

Cu referire la argumentele apelantului precum că consilierii locali sunt persoane cu funcție de demnitate publică, instanța de apel a indicat că, în anexa Legii nr.199 din 16 iulie 2010 cu privire la statutul persoanelor cu funcții de demnitate publică, nu sunt indicați consilierii locali.

În ceea ce privește alegația apelantului precum că prima instanță incorect a ajuns la concluzia de achitare a inculpaților din motiv că aceștia nu sunt subiecți ai infracțiunii incriminate, instanța a reținut că, prin Legea nr.318 din 20 decembrie 2013 privind modificarea art.123 din Codul penal, au fost excluse sintagmele „consilierul local; deputatul în Adunarea Populară a Găgăuziei” din art.123 alin.(3) Cod penal.

Totodată, contrar argumentelor apelantului, instanța de apel a considerat că, consilierii publici nu urmează a fi considerați persoane publice, concluzii care ar rezulta și din practica judiciară a Curții Supreme de Justiție (hotărârea nr.1ra-641/2014 din 06.05.2014), în care instanța a reținut că consilierul local urmează a fi identificat drept „persoană publică”, adică subiect al infracțiunii prevăzute de art.328 Cod penal.

Or, practica judiciară nu este izvor obligatoriu de drept pentru instanța de judecată, fapt care corespunde prevederilor art.1 alin.(1) Cod penal, care stipulează că prezentul cod este unica lege penală a Republicii Moldova.

În afară de aceasta, partea acuzării interpretează extensiv și eronat prevederile art.328 Cod penal, atunci când invocă faptul că „deși consilierii locali nu sunt persoane cu funcție de demnitate publică”, aceștia urmează a fi considerați „persoane publice”, or, art.123 Cod penal definește la alin.(1) noțiunea de „persoană cu funcție de răspundere”, la alin.(2) - noțiunea de „persoană publică”, iar la alin.(3) noțiunea de „persoană cu funcție de demnitate publică”.

Instanța de apel a respins ca neîntemeiate argumentele apelantului precum că, prima instanță a conchis eronat că inculpații nu au săvârșit acțiuni care depășesc în mod vădit limitele, drepturile și atribuțiile acordate prin lege, drepturile și atribuțiile acordate consilierului local fiind reglementate prin Legea nr.436 din 28 decembrie 2006 privind administrația publică locală și Legea nr.768 din 02 februarie 2000 privind statutul alesului local, iar prin acțiunile lor, contrar prevederilor art.11 Cod funciar, inculpații au adoptat decizii cu privire la alocarea terenurilor, pe când persoanele nominalizate nu au întrunit condițiile necesare pentru atribuire, iar deciziile adoptate de către consilierii locali, în parte au fost declarate ilegale și anulate prin hotărâri judecătorești, iar altele au fost notificate de către Oficiul teritorial al Cancelariei de stat, fiind anulate de organul emitent.

Deciziile în speță, care au fost adoptate de către Consiliul local Durlești, au fost verificate de către Oficiul Teritorial al Cancelariei de Stat sub aspectul legalității lor și doar câteva din ele au constituit obiecte ale litigiilor în instanțele judecătorești la cererea Cancelariei de Stat, două dintre acestea fiind anulate de către instanța de judecată din motiv că nu a fost respectată procedura de formare a bunului imobil, dar nu din motivele invocate în rechizitoriu și prin urmare, rezultă că în mod contrar învinuirii înaintate, deciziile în cauză au fost emise cu respectarea prevederilor art.11 Cod funciar.

Reieșind din explicațiile inculpatului Morgoci Victor date în ședința de judecată a primei instanțe, care nu au fost combătute de către partea acuzării, rezultă că la notificarea Oficiului Teritorial Chișinău al Cancelariei de Stat și la cererea unor persoane fizice, Consiliul orășenesc Durlești a abrogat o parte din deciziile care constituie obiectul cauzei penale, și anume: Decizia nr.6.17.1 din 30 mai 2012 a fost abrogată prin Decizia nr.7.7.2 din 29 iunie 2012 din motiv de eroare în bazele de date grafice ale Oficiului Cadastral Teritorial Chișinău; Decizia nr.6.17.2 din 30 mai 2012 a fost abrogată prin Decizia nr.10.15 din 18 noiembrie 2013 în temeiul hotărârii Judecătoriei Buiucani, mun. Chișinău nr.3CA-275/13; Decizia nr.6.17.4 din 30 mai 2012 a fost abrogată prin Decizia nr.8.10.3 din 06 august 2012, la notificarea Cancelariei de Stat; Decizia nr.6.17.5 din 30 mai 2012 a fost abrogată prin Decizia nr.12.6 din 14 decembrie 2012, în baza cererii beneficiarului; Decizia nr.6.17.6 din 30 mai 2012 a fost abrogată prin Decizia nr.10.15 din 18 noiembrie 2013, în temeiul hotărârii Judecătoriei Buiucani, mun. Chișinău nr.3CA-192/12; Decizia nr.6.17.12 din 30 mai 2012 a fost abrogată prin Decizia nr.10.14 din 30 octombrie 2012, din motiv de perfectare greșită a numelui beneficiarului; Decizia nr.6.17.17 din 30 mai 2012 a fost abrogată prin Decizia nr.10.15 din 18 noiembrie 2013 la cererea beneficiarului.

Instanța de apel a respins ca neîntemeiat argumentul apelantului că, consilierii locali și-au depășit atribuțiile prin exprimarea votului în ședința Consiliului local Durlești nr.6 din 30 mai 2012 și că abuzul de putere s-a manifestat prin încălcarea modului de administrare a bunurilor din domeniul privat al orașului, fapt prevăzut de

art.14 alin.(2) lit. b) din Legea privind administrația publică locală, fiindcă, fără ca persoanele beneficiare să fie incluse în Lista cetățenilor luați la evidența celor care au nevoie de îmbunătățirea condițiilor de locuit, intenționat au votat și emis deciziile de atribuire a terenurilor, însă terenurile respective urmau a fi vândute la licitație.

În primul rând, inculpații sunt acuzați de comiterea infracțiunii prevăzute de art.328 alin.(3) lit. b) și d) Cod penal, adică excesul de putere.

În al doilea rând, art.11 Cod funciar, reglementează criteriile care trebuie să fie întrunite la atribuirea de către autoritățile administrației publice locale, fără plată, a terenurilor în beneficiul cetățenilor, iar procedura de atribuire este reglementată de art.art.14, 19 din Legea privind administrația publică locală.

La fel, ca neîntemeiate au fost respinse și argumentele apelantului precum că, inculpații au încălcat prevederile Regulamentului cu privire la modul de acordare a încăperilor de locuit, aprobat prin Hotărârea sovietului de miniștri a RSSM nr.405 din 25 noiembrie 1987, deoarece, prevederile regulamentului nominalizat se referă la încăperile de locuit, dar nu la terenurile pentru construcție, fapt care rezultă chiar din titlul actului respectiv.

Instanța de apel a respins ca neîntemeiat argumentul apelantului că, prima instanță a conchis eronat că nu s-a dovedit că prin acțiunile inculpaților s-ar fi provocat urmări grave și s-au cauzat daune intereselor publice sau drepturilor și intereselor ocrotite prin lege ale persoanelor fizice ori juridice, deoarece prima instanță a stabilit corect că deciziile consiliilor locale nu reprezintă acte de transmitere a terenurilor de pământ în proprietate altor persoane, iar cauzarea daunei se produce la trecerea în proprietate a terenurilor altor persoane prin eliberarea în beneficiul acestora a titlurilor de autentificare a deținătorilor de teren și nu este posibilă interpretarea exprimării votului consilierilor locali în sensul cauzării unor urmări grave. Mai mult, majoritatea deciziilor adoptate la ședința Consiliului local Durlești din 30 mai 2012 au fost anulate de către instanța de judecată sau de către organul emitent, dar nu din motiv că nu ar fi corespuns prevederilor art.11 din Codul funciar.

Ca neîntemeiată a fost respinsă și alegația procurorului precum că, în rezultatul acțiunilor inculpaților, a fost atribuit ilegal, pentru construcții, în proprietatea altor persoane, teren cu suprafața totală de 0,4686 ha, în valoare totală de 1 042 550 lei, care se afla în proprietatea administrației publice locale, fiind cauzate, în așa mod, daune în proporții deosebit de mari intereselor publice, provocând urmări grave, manifestate prin neîncasarea sumei de 1 042 550 lei în bugetul Primăriei Durlești, mun. Chișinău, însă această sumă se întemeiază pe informația despre valoarea cadastrală a terenurilor atribuite, deși majoritatea terenurilor atribuite nu au fost valorificate, acestea rămânând în continuare în proprietatea administrației publice locale.

În afară de aceasta, inculpații au acționat în baza prevederilor art.11 Cod funciar, care reglementează criteriile care trebuie să fie întrunite la atribuirea de către autoritățile administrației publice locale, fără plată, a terenurilor în beneficiul cetățenilor, iar procedura de atribuire este reglementată de art.art.14, 19 din Legea privind administrația publică locală.

Totodată, în Recomandarea nr.8 „Privind dreptul instanței de a obliga organul de autoadministrare locală să repartizeze teren (lot de pământ) pentru construcția casei individuale”, publicată în Buletinul Curții Supreme de Justiție a Republicii Moldova,

2012, nr.10, pag. 9, se menționează că legislația în vigoare a Republicii Moldova nu reglementează clar care este modul de acordare a loturilor de pământ familiilor nou - formate pentru construcția caselor individuale de locuit.

La fel, prin coroborare cu alte prevederi legale, se indică faptul că la aplicarea prevederilor art.11 Cod funciar trebuie să fie prezente 3 condiții: luarea la evidență a solicitantului; prezenta statutului de familie nou - formată; existența terenului în intravilanul localității.

Prin urmare, contrar concluziilor părții acuzării, faptul că unul dintre soții solicitanți nu dispunea de domiciliul pe teritoriul localității în care a solicitat teren, sau participarea unuia dintre soți la procesul de privatizare în masă împreună cu părinții în privința unor încăperi de locuit (odăi în cămin, apartamente), nu poate constitui un impediment pentru a beneficia de dreptul acestora prevăzut de art.11 din Codul funciar. Totodată, la momentul adoptării deciziilor în litigiu, unica restricție privind acordarea terenurilor unor familii o constituia neadmiterea atribuirii repetate de teren aceluiași beneficiar, fapt care nu a fost demonstrat de către partea acuzării.

În afară de aceasta, partea acuzării nu a indicat care prevedere legală impune obligativitatea încheierii căsătoriei anume în localitatea în care este înregistrată viza de domiciliu, și respectiv, nu a demonstrat de ce persoanele în cauză nu ar putea beneficia de teren pentru construcții, dacă nu au încheiat căsătoria pe teritoriul unității teritorial - administrative respective, deși își au domiciliul în această localitate.

Cu referire la alegația părții acuzării precum că unii inculpați erau în conflict de interese cu unii beneficiari ai terenurilor atribuite, instanță de apel a indicat că, inculpaților nu li se incriminează faptul că erau în conflicte de interese cu unii beneficiari; faptul că aceștia erau rude cu unii beneficiari nu semnifică că rudele nu pot beneficia de dreptul legal de a solicita/primi terenuri în modul prevăzut de lege, or deciziile consiliului local se adoptă cu majoritatea voturilor, nu doar în baza votului unui singur consilier; depunerea cererii de către unele persoane în interesele altora putea fi făcută în baza împuternicirilor acordate în modul prevăzut de lege, existența/lipsa cărora nu a fost confirmată de către partea acuzării.

La fel, instanță de apel a respins argumentele părții acuzării precum că, la adoptarea deciziilor indicate în rechizitoriu, consilierii locali ai or. Durlești ar fi încălcat prevederile Regulamentului privind licitațiile cu strigare aprobat prin Hotărârea Guvernului nr.1056 din 12 noiembrie 1997, deoarece prin Hotărârea Guvernului nr.1056 din 12 noiembrie 1997 nu a fost aprobat regulamentul nominalizat, dar măsurile de realizare a Legii cu privire la programul de privatizare pentru anii 1997 - 1998, prevederile căreia nu sunt relevante prezentei cauze.

Totodată, Regulamentul privind licitațiile cu strigare și cu reducere a fost aprobat prin Hotărârea Guvernului nr.136 din 10 februarie 2009 și stabilește modul de organizare și de desfășurare a licitațiilor cu strigare și cu reducere, condițiile de participare la licitații și de achitare a costului bunului adjudecat, dar nu reglementează atribuirea terenurilor pentru construcții în conformitate cu art.11 Cod funciar.

8. Procurorul, în temeiul pct.6) alin.(1) art.427 Cod de procedură penală, a contestat cu recurs ordinar decizia solicitând casarea totală a acesteia cu remiterea cauzei la judecare în aceeași instanță de apel în alt complet de judecată.

În motivarea cerințelor sale a invocat că, instanță de apel, a acționat cu derogare de la prevederile procesual penale precum și nu s-a condus de recomandările Plenului

Curții Supreme de Justiție expuse în pct.14 al Hotărârii nr.22 din 12 decembrie 2015 cu privire la practica judecării cauzelor penale în ordine de apel.

Acuzarea consideră că, instanță de apel nu a luat măsurile necesare pentru ca probele concludente și utile, prezentate de partea acuzării să fie cercetate și apreciate la justa lor valoare, astfel ca toate elementele de fapt să aibă o relevanță juridică, iar prin această inactivitate instanță de apel a provocat o stare de incertitudine și neclaritate cu privire la soluția adoptată, deoarece criticile expuse referitor la probele aduse în sprijinul învinuirii imputate inculpaților sunt neargumentate și selectiv preluate din soluțiile anterioare pronunțate de către prima instanță și instanța de apel, adoptate în speța dată.

Astfel, în apelul procurorului au fost invocate trei motive de bază care condiționau necesitatea desființării totale a sentinței de achitare, și anume:

- eronat a fost constatat că inculpații nu sunt subiecți ai infracțiunii prevăzute de art.328 Cod penal;

- neîntemeiat a fost constatat că inculpații nu au săvârșit acțiuni care depășesc în mod vădit limitele drepturilor și atribuțiilor acordate prin lege;

- greșit instanța nu a constatat urmările grave și daunele intereselor publice.

În opinia acuzării sunt absolut nefondate criticile instanței care pun la îndoială calitatea inculpaților de subiecți ai infracțiunii. Prin modificările operate la art.123 alin.(3) Cod penal, în baza Legii nr.318 din 20 decembrie 2013, în vigoare la 24 ianuarie 2014 - sintagma „consilier local” a fost exclusă, însă acesta urmează a fi identificat drept „persoană publică” - funcționar public, inclusiv funcționar public cu statut special (colaboratorul serviciului diplomatic, al serviciului vamal, al organelor apărării, securității naționale și ordinii publice, altă persoană care deține grade speciale sau militare); angajatul autorităților publice autonome sau de reglementare, al întreprinderilor de stat sau municipale, al altor persoane juridice de drept public; angajatul din cabinetul persoanelor cu funcții de demnitate publică; persoana autorizată sau investită de stat să presteze în numele acestuia servicii publice sau să îndeplinească activități de interes public.

Prin urmare, reieșind din modificările operate prin Legea nr.318 din 20 decembrie 2013, în vigoare la 24 ianuarie 2014, prin excluderea sintagmei „consilierul local” din dispoziția art.123 alin.(3) Cod penal, acesta urma a fi identificat drept „persoană publică”.

Astfel, la motivarea soluției de respingere a apelului procurorului instanța a preluat de fapt argumentele specificate în soluțiile anterioare, fără a se expune explicit asupra argumentelor procurorului.

A mai invocat acuzarea că, prin deciziile adoptate, persoanelor cărora le-a fost atribuite terenuri în conformitate cu prevederile art.11 Cod funciar, nu întrunesc condițiile stipulate în acest articol, ceea ce induce la ilegalitatea vădită a acestor decizii. Ilegalitatea acestora se mai confirmă și prin faptul că, toate deciziile incriminate inculpaților au fost declarate ilegale și anulate. Astfel, concluzia instanței că, în acțiunile consilierilor locali din cadrul Consiliului orașenesc Durlești la momentul exprimării votului în ședința consiliului nr.6 din 30 mai 2012, nu se regăsesc careva depășiri în mod vădit a limitelor ce țin de drepturile și atribuțiile acordate prin Lege, sunt neîntemeiate și contravin prevederilor art.art.10 alin.(1), 16 a Legii nr.768-XIV din 02 februarie 2000, privind statutul alesului local, art.11 Cod

funciar și pct.13 al Regulamentului cu privire la modul de acordare a încăperilor de locuit, aprobat prin Hotărârea sovietului miniștrilor a RSSM nr.405 din 25 noiembrie 1988.

Astfel, abuzul de putere s-a manifestat prin încălcarea modului de administrare a bunurilor domeniului privat al orașului, fapt prevăzut în art.14 alin.(2) lit. b) a Legii privind administrația publică locală, or, aceștia în mod vădit ilegal, fără ca persoanele beneficiare să fie incluse în Lista cetățenilor luați la evidența celor care au nevoie de îmbunătățirea condițiilor de locuit, intenționat au votat și emis deciziile menționate.

Referitor la urmările survenite se invocă argumentul că, concluzia instanței de fond, precum că, deciziile consiliilor locale conform prevederilor art.321 alin.(2) Cod civil, nu reprezintă acte de transmitere a terenurilor de pământ în proprietate altor persoane, acuzarea le consideră absolut neîntemeiate, întrucât potrivit art.14 al Legii privind administrația publică locală, consiliul local realizează competente de administrare a bunurilor domeniului public. Totodată conform probelor cercetate, dreptul de proprietate asupra terenurilor acordate, au fost înregistrate la Oficiul Cadastral Teritorial, în baza deciziilor ilegale și titlurilor de autentificare a dreptului deținătorului de teren. Potrivit informației prezentate de către Oficiul Cadastral Teritorial, Filiala nr.1, în baza deciziilor ilegal emise de Consiliul orășenesc Durlești, au fost înregistrate bunurile imobile cu numerele cadastrale: xxxxx pe numele lui Gîndea Nadejda, cu suprafața de 0,04 ha, pe str. xxxxx fără număr, cu valoarea estimată de 128 392 lei; xxxxx pe numele lui Gafton Vera, cu suprafața de 0,0555 ha, pe str. xxxxx, cu valoarea estimată de 133 420 lei; xxxxx pe numele lui Cerevatfi Ion, cu suprafața de 0502 ha, pe str-la xxxxx fără număr, cu valoarea estimată de 120 679 lei; xxxxx pe numele lui Banaga Sergiu, cu suprafața de 0,0498 ha, pe str. xxxxx fără număr, cu valoarea estimată de 188 764 lei.

Totodată, instanța de apel constatând că în cauză nu a fost probată cauzarea daunelor în proporții considerabile intereselor publice sau drepturilor și intereselor ocrotite de lege persoanelor fizice sau juridice, a omis faptul și nu a dat nici o apreciere calificării acțiunilor inculpaților în baza art.328 alin.(3) Cod penal, or, acestora li s-a imputat atât semnul calificativ prevăzut din alin.(1) daune considerabile, cât și cel prevăzut de alin.(3) - soldat cu urmări grave și nu s-a pronunțat asupra prezenței sau lipsei cauzării prin acțiunile inculpaților a urmărilor grave, după cum a fost imputat prin rechizitoriu.

În opinia recurentului, concluzia instanței de apel că, prin Hotărârea Curții Constituționale nr.22 din 27 iunie 2017 privind excepția de neconstituționalitate a unor prevederi ale art.328 alin.(1) Cod penal, a fost declarat neconstituțional textul „intereselor publice sau” și rezultă că în acțiunile inculpaților lipsește semnul constitutiv - urmările prejudiciabile sub forma „daunelor intereselor publice”, este total neînțeleasă, de vreme ce inculpați se învinuiesc că, urmare a acțiunilor ilegale, a fost atribuită ilegal, pentru construcții, în proprietatea altor persoane, suprafața de 0,4686 ha, terenuri pentru construcții în valoare de 1 042 550 lei, care se aflau în proprietatea administrației publice locale, fiind cauzate, în așa mod, daune în proporții deosebit de mari intereselor publice, provocând urmări grave, manifestate prin neîncasarea sumei de 1 042 550 lei, în bugetul Primăriei Durlești, mun. Chișinău.

Cele enunțate supra denotă că instanța de apel eronat a reținut formularea urmărilor prejudiciabile sub forma „daunelor intereselor publice”, făcând abstracție de

evaluarea urmărilor prejudiciabile, or faptele incriminate inculpaților au adus atingere intereselor publice locale cu un înalt grad de intensitate și gravitate, mărimea acestui prejudiciu fiind estimat la 1 042 550 lei.

Acuzarea consideră că instanța de apel, la adoptarea deciziei, a repetat eroarea de drept admisă de către prima instanță și nu a dat apreciere justă suportului probatoriu prezentat de către acuzare, astfel încât concluzia instanței este inacceptabilă, deoarece probele acuzării au fost supuse unei minuțioase cercetări în ambele instanțe, făcându-se referire la declarațiile detaliate ale participanților la proces. În astfel de condiții, colegiului penal, îi rămânea doar să aprecieze aceste probe, din punct de vedere al pertinentei, concludentei, utilității și veridicității, iar toate probele în ansamblu - din punct de vedere al coroborării lor.

La fel, recurentul consideră că, la rejudecarea cauzei, instanța de apel nu a respectat prevederile art.436 alin.(2) Cod de procedură penală, menținând situația de fapt care a existat la soluționarea anterioară a recursului.

În opinia acuzării, vinovăția inculpaților Roșca Victor, Puiu Ștefan, Sofronovici Ștefan, Florea Dumitru, Vasilachi Vasile, Godonoga Alexandru, Morgoci Victor, Marițoi Grigore, Cozma Tudor, Brăescu Valeriu, Marițoi Ivan, Carabut Petru, Pasat Tamara, Bendas Mihail, Cotorobai Serghei, Orlov Fiodor, Buburuz Alexandru, Arsenii Ion, Tănase Victor, Paladi Andrei și Cuțulab Victor în comiterea infracțiunii prevăzute de art.328 alin.(3) lit. b), d) Cod penal, este dovedită pe deplin, iar instanțele de fond eronate și tendențioase au statuat asupra oportunității achitării acestora.

9. Judecând recursul declarat în baza materialelor dosarului și în raport cu motivele invocate, Colegiul lărgit ajunge la concluzia că acesta urmează a fi respins ca inadmisibil, pentru următoarele considerente.

Potrivit dispoziției art.435 alin.(1) pct.1) Cod de procedură penală, judecând recursul, instanța este în drept să respingă recursul ca inadmisibil, cu menținerea hotărârii atacate, în cazul în care se constată că recursul nu a fost declarat cu respectarea condițiilor legale (este tardiv sau inadmisibil) ori nu este întemeiat legal (este nefondat). Recursul este nefondat atunci când hotărârea atacată este legală, întemeiată și motivată.

Conform art.427 alin.(1) Cod de procedură penală, hotărârile instanței de apel pot fi supuse recursului, pentru a repara erorile de drept comise de instanțele de fond și de apel, în baza temeiurilor stipulate în acest articol.

Din textul recursului, se constată că recurentul invocă drept temei de declarare a acestuia prevederile art.427 alin.(1) pct.6) Cod de procedură penală, potrivit căruia hotărârile instanței de apel pot fi supuse recursului pentru a repara erorile de drept comise de instanțele de fond și de apel, când instanța de apel nu s-a pronunțat asupra tuturor motivelor invocate în apel sau hotărârea atacată nu cuprinde motivele pe care se întemeiază soluția.

În esență, recurentul critică hotărârile adoptate de instanțele de fond din motiv că acestea nu au dat o apreciere corespunzătoare probelor cercetate, pe când în opinia procurorului ele demonstrează indubitabil vinovăția lui Roșca Victor, Puiu Ștefan, Sofronovici Ștefan, Florea Dumitru, Vasilachi Vasile, Godonoga Alexandru, Morgoci Victor, Marițoi Grigore, Cozma Tudor, Brăescu Valeriu, Marițoi Ivan, Carabut Petru, Pasat Tamara, Bendas Mihail, Cotorobai Serghei, Orlov Fiodor, Buburuz Alexandru,

Arsenii Ion, Tănase Victor, Paladi Andrei și Cuțulab Victor de cele incriminate prin rechizitoriu.

Raportând materialele dosarului la criticele recurentului, Colegiul penal lărgit conchide că eroarea semnalată nu este prezentă la caz și este invocată neîntemeiat de titular, iar pentru a statua astfel s-a rezultat din raționamentele ce urmează.

În primul rând, instanța de recurs ține să remarce că, la această etapă a procedurilor nu se supune unei analize repetate conținutul mijloacelor de probă, nu se dă o nouă apreciere materialului probator și nici nu se stabilește o altă situație de fapt, decât cea constatată de instanțele de fond și apel, aceasta fiind atribuțiile exclusive ale acestor instanțe.

Deci, Colegiul nu examinează criticele referitoare la presupusa greșită reținere, pe baza probelor administrate în cauză, a anumitor elemente faptice, ci verifică, prin raportare la situația de fapt stabilită de către instanțe, corectitudinea soluției de achitare adoptată în privința inculpaților Roșca Victor, Puiu Ștefan, Sofronovici Ștefan, Florea Dumitru, Vasilachi Vasile, Godonoga Alexandru, Morgoci Victor, Marițoi Grigore, Cozma Tudor, Brăescu Valeriu, Marițoi Ivan, Carabut Petru, Pasat Tamara, Bendas Mihail, Cotorobai Serghei, Orlov Fiodor, Buburuz Alexandru, Arsenii Ion, Tănase Victor, Paladi Andrei și Cuțulab Victor.

Totodată, se impune precizarea că chestiunea de apreciere a probelor și temeinicia faptelor dovedite de ele, nu este obiect de cercetare la etapa judecării cauzei în recurs.

Or, pentru a constitui temei de casare, eroarea de fapt trebuie să fie gravă, adică, pe de o parte, să fi influențat asupra soluției cauzei, iar pe de altă parte să fie vădită, neîndoielnică.

Eroarea gravă de fapt nu privește dreptul de apreciere a probelor, ci discrepanța între cele reținute de instanță și conținutul real al probelor, prin ignorarea unor aspecte evidente ce au avut drept consecință pronunțarea altei soluții, decât cea pe care materialul probator o susține.

În cauza deferită judecării, o atare eroare nu a fost constatată de către instanța de recurs.

Mai mult, raportând cele expuse supra la verificarea și aprecierea probelor efectuată de instanța de apel, Colegiul penal lărgit conchide că instanța de apel corect a ajuns la concluzia despre menținerea sentinței și just a apreciat că probele administrate în cauză nu dovedesc, în afara oricăror dubii, că infracțiunea a fost comisă anume de inculpați.

Prin urmare, opozabil celor enunțate de recurent, subsidiar verificând materialele dosarului, Colegiul penal lărgit specifică indubitabil că la rejudecarea cauzei, instanța de apel a examinat cauza sub toate aspectele, complet și obiectiv, adoptând o soluție corectă de menținere a sentinței, potrivit căreia s-a dispus achitarea lui Roșca Victor, Puiu Ștefan, Sofronovici Ștefan, Florea Dumitru, Vasilachi Vasile, Godonoga Alexandru, Morgoci Victor, Marițoi Grigore, Cozma Tudor, Brăescu Valeriu, Marițoi Ivan, Carabut Petru, Pasat Tamara, Bendas Mihail, Cotorobai Serghei, Orlov Fiodor, Buburuz Alexandru, Arsenii Ion, Tănase Victor, Paladi Andrei și Cuțulab Victor, învinuiți de săvârșirea infracțiunii prevăzută de art.328 alin.(3) lit. b), d) Cod penal, din motiv că fapta nu întrunește elementele infracțiunii.

În atare circumstanțe, nu pot fi considerate admisibile argumentele procurorului privitor la faptul că din probele cercetate de instanțe se dovedește, în afara oricăror dubii, vinovăția inculpaților în săvârșirea infracțiunii incriminate.

Or, atunci când unei persoane i se reproșează săvârșirea unei fapte penale și i se aduce o acuzație, aceasta trebuie să fie bazată pe probe pertinente, veridice și concludente care dovedesc, dincolo de orice îndoială rezonabilă, că fapta există, aceasta constituie infracțiune și a fost săvârșită de inculpat.

Respectiv, instanța de apel corect a statuat asupra menținerii sentinței de achitare din motiv că inculpații nu sunt subiecți ai infracțiunii incriminate, lipsește semnul constitutiv – urmările prejudiciabile sub forma „daunelor intereselor publice” și că inculpați nu au săvârșit acțiunii care depășesc în mod vădit limitele, drepturile și atribuțiile acordate prin lege, expunându-se argumentat asupra fiecărui motiv.

În acest context, Colegiul lărgit consideră oportun de a consemna că, atât prima instanță, cât și instanța de apel, au făcut o analiză minuțioasă a tuturor probelor administrate pe parcursul procesului penal, ajungând la concluzia corectă că acestea nu dovedesc vinovăția inculpaților în cele incriminate.

Potrivit jurisprudenței CtEDO, în asemenea situație, nu se mai impune o reevaluare a conținutului mijloacelor de probă, acestea demonstrând cu prisosință soluția dată de instanțele de fond.

În cazul în care instanța de fond și-a motivat decizia luată, arătând în mod concret la împrejurările, care confirmă sau infirmă o acuzație penală, pentru a permite părților să utilizeze eficient orice drept de recurs eventual, o curte de recurs poate, în principiu, să se mulțumească de a relua motivele jurisdicției de primă instanță (hotărârea CtEDO Garcia Ruis c. Spaniei din 21 ianuarie 1999, Helle c. Finlandei din 19 decembrie 1997).

Colegiul penal respinge ca neîntemeiate argumentele recurentului prin care se susține că, instanța de apel nu s-a pronunțat asupra tuturor argumentelor invocate în apel și că la rejudecarea cauzei nu a respectat prevederile art.436 alin.(2) Cod de procedură penală, or, la rejudecarea cauzei instanța de apel a ținut cont de indicațiile instanței de recurs, fiind astfel respectate prevederile art.436 alin.(2) Cod de procedură penală, expunându-se argumentat asupra tuturor motivelor invocate de apelant.

Totodată, argumentele formulate de către procuror în recurs au fost supuse examinării de către instanța de apel, care s-a expus asupra acestora în decizia sa, nefiind necesară repetarea acestora de către instanța de recurs ordinar, or, după cum a fost menționat supra, o curte de recurs poate, în principiu, să se mulțumească de a relua motivele jurisdicției de primă instanță.

La fel, Colegiul penal lărgit ține să menționeze că, concluziile despre vinovăția persoanei de săvârșirea infracțiunii nu pot fi întemeiate pe presupuneri. Toate dubiile în probarea învinuirii care nu pot fi înlăturate, se interpretează în favoarea inculpatului.

Astfel, având în vedere că, la formularea concluziei despre vinovăția lui Roșca Victor, Puiu Ștefan, Sofronovici Ștefan, Florea Dumitru, Vasilachi Vasile, Godonoga Alexandru, Morgoci Victor, Marițoi Grigore, Cozma Tudor, Brăescu Valeriu, Marițoi Ivan, Carabut Petru, Pasat Tamara, Bendas Mihail, Cotorobai Serghei, Orlov Fiodor, Buburuz Alexandru, Arsenii Ion, Tănase Victor, Paladi Andrei și Cuțulab Victor, instanța trebuie să-și întemeieze convingerea asupra vinovăției pe baza unor probe

sigure, certe și întrucât în cauză probele în acuzare nu au un caracter cert, nu sunt decisive sau sunt incomplete, lăsând loc unei nesiguranțe în privința vinovăției inculpaților, se impune a se da eficiență regulii potrivit căreia orice îndoială este apreciată în favoarea ultimilor.

Pentru toate considerentele ce preced, Colegiul penal lărgit subliniază că soluția instanțelor de fond privitor la achitarea lui Roșca Victor, Puiu Ștefan, Sofronovici Ștefan, Florea Dumitru, Vasilachi Vasile, Godonoga Alexandru, Morgoci Victor, Marițoi Grigore, Cozma Tudor, Brăescu Valeriu, Marițoi Ivan, Carabut Petru, Pasat Tamara, Bendas Mihail, Cotorobai Serghei, Orlov Fiodor, Buburuz Alexandru, Arsenii Ion, Tănase Victor, Paladi Andrei și Cuțulab Victor de sub învinuirea de săvârșirea infracțiunii prevăzute de art.328 alin.(3) lit. b) d) Cod penal, este corectă.

În fapt, decizia instanței de apel corespunde tuturor prevederilor legii de procedură penală, ea fiind legală și motivată, mai mult, instanța de apel a dat răspuns la toate argumentele invocate de apelant, a apreciat just probatoriul administrat, specificând motivele pe care și-a întemeiat soluția, iar criticele din recursul declarat de acuzare, sunt vădit neîntemeiate.

În consecință, Colegiul penal lărgit statuează că la judecarea cauzei în ordine de apel, instanța a respectat prevederile legale relevante, prescrise de art.art.414-419, 436 alin.(2) Cod de procedură penală și a pronunțat o hotărâre legală, astfel că nu există careva temeiuri pentru admiterea recursului ordinar în sensul declarat de procuror.

10. În conformitate cu art.art.434, 435 alin.(1) pct.1) Cod de procedură penală, Colegiul penal lărgit,

DECIDE :

Respinge ca inadmisibil recursul ordinar declarat de procurorul în Procuratura de circumscripție Chișinău, Devder Djulieta, împotriva deciziei Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 08 decembrie 2017, în cauza penală în privința lui *Roșca Victor xxxxx, Puiu Ștefan xxxxx, Sofronovici Ștefan xxxxx, Florea Dumitru xxxxx, Vasilachi Vasile xxxxx, Godonoga Alexandru xxxxx, Morgoci Victor xxxxx, Marițoi Grigore xxxxx, Cozma Tudor xxxxx, Brăescu Valeriu xxxxx, Marițoi Ivan xxxxx, Carabut Petru xxxxx, Pasat Tamara xxxxx, Bendas Mihail xxxxx, Cotorobai Serghei xxxxx, Orlov Fiodor xxxxx, Buburuz Alexandru xxxxx, Arsenii Ion xxxxx, Tănase Victor xxxxx, Paladi Andrei xxxxx și Cuțulab Victor xxxxx*, cu menținerea hotărârii contestate.

Decizia este irevocabilă, pronunțată integral la 17 ianuarie 2019.

Președinte

Vladimir Timofti

Judecători

Anatolie Țurcan

Nadejda Toma

Elena Cobzac

Victor Boico

O p i n i e s e p a r a t ă**a judecătorilor Anatolie Țurcan și Elena Cobzac**

Conform art.art.339 alin.(7), 340 alin.(3) Cod de procedură penală în cauza penală privindu-i pe Roșca Victor xxxxx, Puiu Ștefan xxxxx, Sofronovici Ștefan xxxxx, Florea Dumitru xxxxx, Vasilachi Vasile xxxxx, Godonoga Alexandru xxxxx, Morgoci Victor xxxxx, Marițoi Grigore xxxxx, Cozma Tudor xxxxx, Brăescu Valeriu xxxxx, Marițoi Ivan xxxxx, Carabut Petru xxxxx, Pasat Tamara xxxxx, Bendas Mihail xxxxx, Cotorobai Serghei xxxxx, Orlov Fiodor xxxxx, Buburuz Alexandru xxxxx, Arsenii Ion xxxxx, Tănase Victor xxxxx, Paladi Andrei xxxxx și Cuțulab Victor xxxxx.

1. Prin decizia Colegiului penal lărgit al Curții Supreme de Justiție din 18 decembrie 2018, a fost respins ca inadmisibil recursul ordinar declarat de procurorul în Procuratura de circumscripție Chișinău, Devder Djulieta, cu menținerea hotărâri contestate.

2. Am semnat cu respect decizia, dar, cu privire la soluția adoptată, exprimăm dezacordul cu majoritatea completului de judecată, deoarece considerăm că recursul ordinar declarat de procuror urma a fi admis, cu casarea totală a deciziei și remiterea cauzei la rejudecare în aceeași instanță de apel, în alt complet de judecată, or, la rejudecarea cauzei instanța de apel nu a respectat indicațiile instanței de recurs.

3. Prin decizia Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 08 decembrie 2017, a fost respins ca fiind nefondat apelul procurorului, cu menținerea hotărârii atacate.

4. Din recursul procurorului rezultă că acesta invocă ca temei de casare pct.6) alin.(1) art.427 Cod de procedură penală, criticând nemotivarea soluției instanței de apel și neexecutarea indicațiilor din decizia Colegiului penal lărgit al Curții Supreme de Justiție din 14 martie 2017, în special faptul că, instanța de apel, la adoptarea deciziei, a repetat eroarea de drept admisă de către prima instanță și nu a dat apreciere justă suportului probatoriu prezentat de către acuzare, astfel încât concluzia instanței este inacceptabilă, deoarece probele acuzării au fost supuse unei minuțioase cercetări în ambele instanțe, făcându-se referire la declarațiile detaliate ale participanților la proces. În astfel de condiții, colegiului penal, îi rămânea doar să aprecieze aceste probe, din punct de vedere al pertinentei, concludentei, utilității și veridicității, iar toate probele în ansamblu - din punct de vedere al coroborării lor.

La fel, în opinia acuzării sunt absolut nefondate criticile instanței care pun la îndoială calitatea inculpaților de subiecți ai infracțiunii, or, reieșind din modificările operate prin Legea nr.318 din 20 decembrie 2013, în vigoare la 24 ianuarie 2014, prin excluderea sintagmei „consilierul local” din dispoziția art.123 alin.(3) Cod penal, acesta urma a fi identificat drept „persoană publică”.

5. Considerăm că argumentele recurentului sunt întemeiate, deoarece la rejudecarea cauzei nu au fost respectate de către instanța de apel indicațiile instanței

de recurs specificate în decizia Colegiului penal lărgit al Curții Supreme de Justiție din 14 martie 2017, or, aceasta nu a luat măsurile necesare pentru ca probele concludente și utile, prezentate de partea acuzării să fie cercetate și apreciate la justa lor valoare, astfel ca toate elementele de fapt să aibă o relevanță juridică, iar prin această inactivitate instanță de apel a provocat o stare de incertitudine și neclaritate cu privire la soluția adoptată, deoarece criticile expuse referitor la probele aduse în sprijinul învinuirii imputate inculpaților sunt neargumentate și selectiv preluate din soluțiile anterioare pronunțate de către prima instanță și instanța de apel, adoptate în speța dată.

Pentru aceste motive am optat pentru soluția de admitere a recursului declarat de procuror, cu casarea totală a deciziei instanței de apel și dispunerea rejudecării cauzei de către aceeași instanță de apel, în alt complet de judecată.

Judecători

Anatolie Țurcan

Elena Cobzac